

ՀԻՎԱՆԱԴԱՆՈՑՆԵՐԻ ԿԱՆԱԶԱՊԱՏՄԱՆ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՍՏԱՑԻՈՆԱՐ ԲՈՒԺՈՒՄ ՍՏԱՑՈՂ ԵՐԵՒԱՆԵՐԻ ՀՈԳԵՅՈՒԶԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԻ ՎՐԱ

Վարդանյան Զ.Կ.¹, Ղազարյան Գ.Ա.², Դանիելյան Ա.Ա.¹,
Հայրապետյան Ա.Ա.³, Նարիմանյան Մ.Չ.¹

¹ Երևանի Մ. Չերացու անվ. պետական բժշկական համալսարանի ընտանեկան բժշկության
ամբիոն, Երևան, Հայաստան

² Երևանի Մ. Չերացու անվ. պետական բժշկական համալսարանի բժշկական հոգեբանության
ամբիոն, Երևան, Հայաստան

³ Երևանի Մ. Չերացու անվ. պետական բժշկական համալսարանի հանրային առողջության ամբիոն,
Երևան, Հայաստան

Դեռևս հնագույն ժամանակներից հոգեհուզական լարվածության թուլացման նպատակով մարդիկ կիրառել են բնական միջոցներ: Բույսերի հետ շփումն օգնում է ապաքինմանը, մարդկանց ընկալելու իրենց տեղն աշխարհում, նվազեցնելու լարվածությունը:

Ներկայացված հետազոտության նպատակն է՝ ուսումնասիրել հիվանդանոցների կանաչապատման ազդեցությունը՝ երկարատև բուժում ստացող երեխաների հոգեհուզական վիճակի վրա:

Երևանի «Մուրացան» հիվանդանոցում մեր կողմից ստեղծվել է «Կանաչ սենյակ» ընտրած հատուկ սենյակային բույսերով: Մանկական Էնդոկրինոլոգիայի բաժանմունքում, դեղորայքային և արտ-թերապիա ստացող երեխաների մի մասի մոտ (փորձնական խումբ - պատահականորեն ընտրված 6-ից 13 տարեկան երեխաներ, թվով 21) արտ-թերապիան իրականացվել է «Կանաչ սենյակում»: Ցանկության դեպքում, մասնագետների աջակցությամբ, երեխաներն իրականացրել են նաև բույսերի խնամք: Երեխաների հոգեհուզական վիճակը գնահատվել է թերապիայից առաջ և բուժման 10-րդ օրը: Փորձնական խմբի երեխաների հետազոտության տվյալները համեմատվել են «Ստուգիչ» խմբի հետազոտության տվյալների հետ. «Ստուգիչ» խմբի երեխաները (թվով 21) նույն բուժումն են ստացել Էնդոկրինոլոգիական բաժանմունքում, սակայն չեն հաճախել «Կանաչ սենյակ»: Երեխաների հոգեհուզական վիճակը ուսումնասիրելու և ստուգելու համար օգտագործվել է Չինկևիչ-Եվստիգնևայի «Չգացմունքների հրաշալի աշխարհ» թեստային մեթոդը, որի միջոցով երեխաների գունային գերադասությունների նկարագիրը՝ երեխաների նկարներում հիմնական գույների արտամիման որոշման միջոցով: Արդյունքների թվային գնահատումները մշակվել են Մանն-Ուիլքոքի մեթոդով (Ս-չափորոշիչ):

Երկու խմբի երեխաների հետազոտության արդյունքները հավաստիորեն տարբերվում են. **փորձնական խմբում** դիտվում է գույների կիրառության բազմազանության կրկնակի աճ: Մարդու ստվերանկարի գունավորումը փորձնական խմբում նույնպես հավաստիորեն լավացել է, որը նշան է երեխաների սեփական մարմնի ընկալման բարելավմանը:

Կանաչապատման միջոցով հիվանդանոցներում լիահարմարության ստեղծումը նպաստում է նյարդային լարվածության նվազեցմանը, մեղմացնում երեխաների հոգեվիճակը հիվանդանոցի տրավմատիկ ազդեցությունից, և, հետևաբար, կարող է բարելավել բուժման ելքը: